

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Svensk forskare vill satsa mer på storstäder – att sprida ut verksamhet över stor yta gör oss alla fattigare
 - Nationellt utvecklingsprogram skall stärka den regionala konkurrenskraften och regionernas sammanhållning
 - *"Landsbygden är källan till hela Finlands välfärd"* – minister Anttila festtalade på YTR-jubileum
 - Leader i stan, guide för gränsöverskridande samarbete, finlandssvensk landsbygdsriksdag – läs MC:s nyhetsbrev
 - Val av Årets by för 24:e gången
 - Läs även detta: *"Biobränsleproduktionen ett brott mot mänskligheten"*, *Europeiska byggnadsarvsdagar – Föreningshusen i Finland årstema 2008, Bra mottagande för Landsbygdsnätverkets kurser, Utvecklingsstrategi för byar i Kristinestad*
-

SVENSK FORSKARE VILL SATSA MER PÅ STORSTÄDER – ATT SPRIDA UT VERKSAMHET ÖVER STOR YTA GÖR OSS ALLA FATTIGARE

Starka storstäder utvecklas bättre än svaga regioner, så därför bör resurser och kompetens koncentreras till tillväxtorter i stället för att spridas över landet. Kista har sina telekomföretag och Stureplan i Stockholm sina finansbolag, vilket gör att företag i samma grupp drar nytta av varandra. Tanken är inte ny, att utvecklingen går bäst i grupper eller kluster. I framtiden när globaliseringen av tjänster blir än mer uttalad, blir dessa kluster allt mer viktigare för utvecklingen, anser professorn i nationalekonomi vid Stockholms universitet Rikard Forslid, som i en rapport till den svenska regeringens globaliseringsråd förespråkar mer resurser till tillväxtorterna. Tidigare var malm och skog källan till Sveriges internationella konkurrenskraft. I det nya samhället kommer den svenska konkurrenskraften att baseras på humankapital, som är rörligt på ett helt annat sätt. Enligt Forslid är det därför fel att satsa på svaga regioner och t.ex. utlokalisera myndigheter, vilket innebär att kompetensen sprids över Sveriges yta, då den tvärtom behöver koncentreras. För glesbygden gäller det då att satsa på det som har en potential – gruvor, hamnar och där det kan uppstå naturliga kluster, samt turism som har stor potential. Men man skall inte med subventioner försöka upprätthålla verksamheter i periferin, där det egentligen inte finns förutsättningar och som är dyrt och försämrar möjligheten att få bärkraftiga kluster någonstans överhuvudtaget. Avvägningen är att Sverige som helhet skall bli internationellt konkurrenskraftigt och producera en hög bruttonationalprodukt. För sprider vi ut all verksamhet jämnt över en stor yta, så kommer vi alla att bli ganska fattiga, anser Rikard. Uppgifterna är hämtade från en artikel i dagens (25.4) nätupplaga av LO-Tidningen på adress http://lotidningen.lo.se/?id_site=8&id_item=16534.

NATIONELLT UTVECKLINGSPROGRAM SKALL STÄRKA DEN REGIONALA KONKURRENSKRAFTEN OCH REGIONERNAS SAMMANHÅLLNING

I enlighet med regeringsprogrammet och målbeslutet har arbets- och näringsministeriet börjat förbereda reformen av programstrukturerna för regionutvecklingen, där målet är att

utarbete ett nationellt utvecklingsprogram som stärker den regionala konkurrenskraften och sammanhållningen mellan regionerna. Det nya programmet, vars arbetsnamn är *sammanhållnings- och konkurrenskraftprogrammet*, skall inbegripa de nuvarande programmen, alltså regioncentraprogrammet, den regionala landsbygdsdelen och skärgårdsprogrammet. Programmet är ett medel för att uppnå de riksomfattande utvecklingsmålen i målbeslutet. Det struktureras landskapsvis och blir en väsentlig del av landskapens planerings- och regionutvecklingssystem. Beredningen görs under detta år, så att programstarten kan ske vid ingången av år 2009. Arbets- och näringsministeriet höll ett svenskspråkigt möte 24.4 för att diskutera och informera om beredningen och innehållet i det s.k. KOKO-programmet, www.tem.fi/koko (på finska). Uppgifterna är hämtade från Österbottens förbunds *Nyhetsposten ~ Uutisposti* nr 4-2008 och finns under webbadressen http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_4_2008-%7Bhsdsg-jkybg-wbcgt%7D.pdf.

”LANDSBYGDEN ÄR KÄLLAN TILL HELA FINLANDS VÄLFÄRD” – MINISTER ANTTILA FESTTALADE PÅ YTR-JUBILEUM

Enligt jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila har det för Finland typiska spridda områdesbyggandet och lokalsamhällena på många sätt skapat grund för de senaste årtiondenas ekonomiska tillväxt. Det här borde tas i beaktande, vad gäller den fortsatta politiska utvecklingen inom landsbygdsutveckling. Statens regionala åtgärder riktas nu alltför ofta till gamla starka landskapscentra. För landsbygdens näringslivsverksamhet och dess befrämjande borde man kunna se på helheten och inte dela upp det i för små delar – politiskt och förvaltningsmässigt. Landsbygdens näringslivsstruktur kommer även att förändras, då det tillkommer nya arbetsformer, som rörliga arbeten och informations- och distansarbeten. Ett gott exempel på olika politiska områdens samarbetsbehov är jordbrukens bredare branschriktning, vilket ser ut att bli en bestående företeelse och som man skall ta på allvar, såväl inom landsbygds- som jordbrukspolitiken, konstaterade Anttila. Hon berömde även OECD:s (Organisation for Economic Co-operation and Development) landsundersökning om den finländska landsbygdspolitiken (offentliggjordes 17.4), där vi enligt utvärderingen har utvecklat ett enastående sätt att bedriva landsbygdspolitik. Förvaltningen, medborgarsamhället och privata sektorn har ett allt intensivare samarbete och utvecklat områdena utifrån sina egna utgångslägen. Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) och det hela landet täckande nätverket för lokala aktionsgrupper är bästa exempel på finländsk landsbygdspolitik. Enligt Anttila har Finland som landsbygdspolitikens föregångarland skyldighet att delta i europeiska landsbygdspolitikens fortsatta utveckling, ”exportera” kompetensen inom landsbygdspolitiken till de länder som behöver det och på så sätt påverka landsbygdens utvecklingsförutsättningar i hela Europa. Pressmeddelandet om minister Sirkka-Liisa Anttilas tal på YTR:s 20-års jubileumsseminarium i Helsingfors 18.4 finns (på finska) på webbadress http://www.mmm.fi/fi/index/ministerio/tiedotteet/080418_ytr_20_vuotta.html.

LEADER I STAN, GUIDE FÖR GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMARBETE, FINLANDSSVENSK LANDSBYGDSRIKSDAG – LÄS MC:s NYHETSBREV

Det har pratats i flera år om att man borde ha Leader även i städerna. På initiativ av Svenska Temagruppen (SveT) inom landsbygdsutveckling håller nu tanken på att bli verklighet. Det blir fråga om ett nationellt experiment (*Det lilla samfundet i det stora samhället*) som genomförs i Svenskfinland via det finlandssvenska nätverket. En guide för transnationellt samarbete finns nu tillgängligt på nätet. Den har skrivits av Metodcenter (MC) tillsammans med det nordiska projektet Nordic Leader Dimension (www.nordicleader.net). Guiden finns på svenska (http://www.methodcentre.com/upload/nld2mail_sve.pdf), engelska och finska. Den finlandssvenska landsbygdsriksdagen, som ordnas på Åland 20-21.9, har landsbygden

och skärgården som tema. Även den populära Skördefesten på Jomala ingår i programmet. Klara bland föreläsarna är professorn i agrarhistoria vid Sveriges lantbruksuniversitet Janken Myrdal och den finlandssvenska landsbygdsprofessorn Erland Eklund från Åbo Akademi. Läs mer om dessa ämnen ovan i Metodcenters senaste nyhetsbrev (nr 3, april 2008) som innehåller följande:

- Medborgarråd för bättre lokal demokrati
- Virtuellt medborgardiskussion
- Metodantologi – tankar bakom pedagogiska metoder
- På båda sidor om Östersjön – en guide till gränsöverskridande samarbete och metoder för lokal utveckling inom Leader
- Finlandssvensk landsbygdsriksdag 2008 på Åland
- Svenska Temagruppen (Finland)
- Leader i stan
- Finlandssvenska tankesmedjan Lokus
- Visvardi – hållbarhetsredovisning
- Metodcenter har förnyat innehåll på sina webbsidor

Nyhetsbrevet, som är på svenska och engelska, kan läsas på Metodcenters hemsida under webbadressen http://www.methodcentre.com/upload/metodcentrets_nyhetsbrev_nr_2.pdf.

Metodcenter insamlar, utvärderar och utvecklar metoder, vilka alla strävar till att uppnå högre kompetens för grupper, organisationer och nätverk. Möjliggörande, deltagande, lokal utveckling och mänsklig tillväxt är nyckelorden för Metodcenters verksamhet. För att uppnå detta utgör erkända verksamhetsformer inom folkbildningen basen i Metodcenter.

Leader-modellen i städerna går under namnet Privat – Offentligt – Partnerskap (POP), där slagordet alltså är: Det lilla samfundet i det stora samhället. Ett möte hölls senaste vecka (14.4) i Vasa, två andra är planerade i maj – 12.5 i Helsingfors och 15.5 i Åbo. Diskussionstillfällena ordnas av Svenska studiecentralen och SveT.

VAL AV ÅRETS BY FÖR 24:e GÅNGEN

Byn Kuorevaara i Polvijärvi kommun, Norra Karelen utsågs till Årets by på riksnivå år 1985. Det var då som valet av Årets by på rikspanet startade. Sedan dess har ytterligare 22 utnämningar hållits med Räsö i Birkaland som fjolårsvinnare. Man står nu alltså inför den 24:e utnämningen i denna "tävling", där 12 landskap av fastlandets 19 kan stoltsera med att man har åtminstone en vinnande by genom åren. Norra Karelen har vunnit mest, hela fem gånger, medan Egentliga Finland kammat hem segern tre gånger och Österbotten en gång genom Björköby. Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) vill genom valet av Årets by lyfta fram byarnas mångsidiga verksamhet och öka kännedomen om byaverksamhet. Målet är att finna aktiva byar, framgångsrik byaverksamhet och få goda exempel på byarnas verksamhet. Valet förrättas i två steg. De regionala byaorganisationerna väljer sina egna Årets byar eller tillsammans med sitt landskapsförbund. Årets by 2008 i riket väljs sålunda bland de regionala/landskapsvisa Årets byar. Blanketterna skall tillställas SYTY senast 19.8. För mer information och blanketter gå in på SYTY:s hemsida under webbadress <http://www.kylatoiminta.fi/file/id3426/files/attachment/VuodenKylan2008hakemuslomakkeineen.doc>. Svenskspråkig blankett kan fås från Svensk Byaservice (kenneth.sundman@ssc.fi).

LÄS ÄVEN DETTA

"Biobränsleproduktionen ett brott mot mänskligheten"

Biobränsleproduktionen har de senaste veckorna utpekats som en av de stora bovarna, då matpriserna skjutit i höjden. Enligt kritikerna minskar tillgången på mat, då grödor allt

mer används till bränsleproduktion. Miljöminister Paula Lehtomäki förstår problematiken, men vill att EU står fast vid målsättningen att 10 procent av allt fordonsbränsle skall vara biobränsle år 2020. Enligt miljöministern måste vi kunna behandla problemet, så att vi inte skapar nya, samtidigt som vi vill öka andelen biobränsle i trafiken. Internationella valutafondens chef Dominique Strauss-Kahn kallar situationen ett stort moraliskt problem, medan FN:s specialrapportör i matfrågor ser produktionen av biobränsle som ett brott mot mänskligheten. Forskare vid EU:s miljöbyrå kräver att EU skall ge avkall ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=127437>.*

Europeiska byggnadsarvsdagar – Föreningshusen i Finland årstema 2008

Dagarna för Europas byggnadsarv fokuserar i år på föreningarnas och arbetarföreningarnas hus. Via föreningshuset kan vi närma oss såväl dagens medborgarverksamhet som vår nations historia. Föreningshuset, som är lokalt byggande när det är som bäst, är till sin arkitektur en intressant lätt igenkännlig byggnadstyp. Det är önskvärt att man ordnar evenemang i alla föreningshus under dagarna 12-14 september med t.ex. guidade rundvandringar, utställningar, seminarier, arbetsuppvisningar och talkon. Dagarna för Europas byggnadsarv, *European Heritage Days*, firas på initiativ av Europarådet och Europeiska kommissionen. Dagarna firas varje höst i 49 länder i Europa, varav det i Finland ordnas varje år ca 200 evenemang i 100 kommuner. *Läs mer på adress http://www.rakennusperinto.fi/muuta_sisaltoa/erp/sv_SE/deb/.*

Bra mottagande för Landsbygdsnätverkets kurser

I början av året har tyngdpunkten i Landsbygdsnätverkets utbildning, som stöder genomförandet av programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland, legat på att förbättra jord- och skogsbrukets konkurrenskraft (axel 1), att förbättra miljön och landsbygden (axel 2), samt aktionsgruppsarbete (axel 4). I höst fokuserar man på livskvalitet och diversifierad ekonomi på landsbygden (axel 3). Landsbygdsnätverkets enheten har även ordnat kurser i samarbete med de aktörsorganisationer som hör till landsbygdsnätverket. Landsbygdsnätverkets kurser, som antingen varit regionala eller landsomfattande, har haft hundratals deltagare. Kurserna är i regel riktade till sådana målgrupper, som för de programrelaterade ämnena vidare till nya åhörarskara genom egna kurser eller arbetsuppgifter. Enligt kurskommentarerna har utbildningsutbudet mottagits väl. *Läs mer om Landsbygdsnätverkets kurser i utbildningsrapporten (från 23.4) under adress http://www.maaseutu.fi/attachments/5uAX9Be9y/5xhX73wZp/Files/CurrentFile/Landsbygdsnatverkets_kurser_stodjer_genomforandet_av_programmet.pdf http://lotidningen.lo.se/?id_site=8&id_item=16534.*

Utvecklingsstrategi för byar i Kristinestad

Femton fullmäktigeledamöter i Kristinestad har undertecknat en motion som handlar om att göra upp en utvecklingsstrategi för de södra byarna i staden. Enligt initiativtagaren Bo-Göran Lillandts har de södra byarna, bl.a. Skaftung och Sideby, förutsättningar för annat än att bli lokaliseringsplats för ett kärnkraftverk. Förhoppningen är att utvecklingsstrategin skall tvinga fram en dialog, som berör annat än bara kärnkraft. Utgående från diskussioner med föreningar, företagare och privatpersoner i området skall sedan strategierna göras upp (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=127226>).

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
